

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*, s. 235.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g01-shoot-d1e66375/facsimile.pdf> (tilgået 23. maj 2024)

Anvendt udgave: *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

001

1848.

Beretning

Nr. 53.

Forhandlingerne paa Rigsdagen.

Tre og tyvende Aabte.

(Beretning)

Udfærdig: Jeg troer, naar de Herre saatte dette sammen, ville de se, at hvilken Beslutning de end maatte komme til at tage angaaende § 5, vil derved Aaret være forandret i dets Stilling, som ere udfærdige efter Forordningen af 23de Septbr.; de kunne maaske ved Tilføjninger i Paragraphen bringe det derhen, at dets Tjenestetid foretoges lige med de Uværnpligtige, som staae paa samme Standpunkt, men det er ogsaa det Gæste, som de kunne komme til at forandre, thi de ere allerede udfærdige; de kunne altsaa ikke ved en saadan Forandring i selve Børnepligtforordningen i det Mindste, de udfærdige, forandre noget i dets Stilling. Jeg troer, at naar man underligger det net, vil dette være aldeles udeelt; jeg kan næsten ikke begribe, hvorledes den ærte Deputerede for Kongsleving Amt i denne Gensende kan tage Feil — det foreskommer mig saa ganske klart, at han har taget Feil. Da Deputerenten ikke har villet gaar ind paa Anordningens Indhold, troer jeg heller ikke, at det fra min Side vil være hensigtsmæssigt nu at besværlige mig dermed.

O. Gaasen: Jeg tillader mig at bemærke i Anledning af den sidste ærte Tale om Sigtelse til en Strik af mig, at jeg ingenlunde har ment, at de Anordninger, som jeg ansaa for provisoriske, udsatte sig til at forelægges en raadgivende Forsamling om 2 Aar, men kun betingelsesvis, forsaavidt ikke Statsforvaltningen ved denne Forsamling var forandret inden den Tid. Naar denne Forsamling har tilvejebragt en anden Statsforvaltning og begrundet en anden lovgivende Forsamling, da er det den, de foresendte skulle forelægges; da er det den, som skal bedømme, om Ministeriet har handlet ansvarligt eller ikke ved dets Forarbejder i Mellemtiden; og jeg haaber, i det mindste at tænke paa, at de raadgivende Stænder skulle samles om 2 Aar, at en lovgivende Forsamling allerede i Begyndelsen af næste Aar vil kunne træde sammen, saa at der ikke skal være Tale her om at forlange særskilt Forarbejder foretagne nogen Forsamling til Behandling om 2 Aar.

Olesen: Det har været mig, at Rigsdagsmanden for Randers Amt Steen (Rie) har fundet tale om Brud paa konstitutionelle Former og konstitutionelle Rettigheder, saalange vi ikke have en konstitutionel Forsamling. Vi vil have ansvarlige Ministre er ikke, fordi vor Forsamling hævder saadant, men Noget, vi alene skulle Kongen og Ministrene, Kongen, fordi han har villet dette, Ministrene, fordi de have været i en saa værdig Tid at paatage sig Ansvar, og hvorfor vi vistnok maatte være den Tal Stykke. Da det foresendte Forslag ikke gaar ind paa den del omhandlede Anordningens Indhold, skal jeg ikke ytre mig om dennes Realitet, hvad det ellers kunde være god Grund til, naar det her er tale om Borgernes Rettigheder, og det endog saaledes, at det har gjæltet intet mindre end Livet; og da det heller ikke i Forslaget er fremført nogen Afsigt mod Minister-ansvarligheden eller den Waade, hvorpaa de ansvarlige Ministre have gjort Brug af deres Vundelighed, skal jeg indskrænke mig til at ytre, at jeg ikke finder Anledning til at fremme for Forslaget, men at jeg agter at fremme derimod.

David: Jeg har udbedet mig Ordet, ikke for at gaar ind paa Forslaget og endog mindre paa Ansvarligheden af Forordningen af 23de Septbr., men kun for at protestere imod, hvad af et andet kongevalgt Medlem er sagt om provisoriske Love i Almindelighed og dets Bæren, det kan har ment, at det i det Hele skulle kunne gjøres

Forfælt imellem provisoriske Love efter dets Eufhemisme og efter dets Virkning, navnlig at det skulle kunne gjøres Forfælt imellem saadanne Love, som, skønt de ikke være fuldvirkende, dog kan være givne set at være en exakt Gang, og den, hvis Virkning kunde skædes, selv efter at de være begyndte at bringes i Udværelse. En saadan Forfælt mellem provisoriske Love kan jeg ikke erfinde, og ligesaa lidt at leve under Forfælt, der opføres de provisoriske Loves almindelige Natur. Jeg maa tillade mig at gøre opmærksom paa, at hvorledes man end tænker sig den Forsamling, hvorunder vi leve, kan man dog ikke forudsætte andet, end at det er en Forsamling, i hvilken de sædvanlige Friheder og Rettigheder ere garanterede saa godt som de efter de nærværende Forhold kunne være det; men nu tillader jeg mig at spørge, hvad det efter de behævede Forhold skulle kunne være til Ginder for at forelægges Rigsdagsforvaltningen en Lov, som ikke endog er fuldvirket, eller om det ikke meget mere maa være i Ministeriets egen Interesse at erholde fuldkommen Vished om, at de Love, som man, tvungen af Tidsumstændighederne, provisorisk har maattet udgive, ogsaa finde Rationens og Forsamlingens Bifald. Viljer dette sig at være Tilfældet, da maa det være Ministeriet en stor Beroligelse ved, at den Lov, som den ikke vilde have, naar den selv havde stemt om den, og som paa Grund af Umstændighederne ikke er bragt til Udværelse, ikke udføres, fordi Rationen ikke ønsker det, naagti det var det afværdede Ministeriums Døds, at Loven skulle bringes i Udværelse. Jeg kan derfor ikke indse, paa hvad Standpunkt jeg end stiller mig, enten paa det egentlig retlige, eller paa det, der vilde kunne kaldes det ministerielle, at en provisorisk Anordning, der ikke er fuldvirket, og der altsaa ikke engang er traaet i Kraft, ikke skulle kunne forelægges denne Forsamling, naar den dog i det Hele gaar ind paa at behandle andre Forslag end det, som den egentlig er sammensat for, Grundlovsforslaget. Jeg skal lovrigt ikke erholde mig længere ved at gaar ind paa den særlige historiske Theori, som det kongevalgte Medlem, imod hvem jeg henvender min Tale, har opstillet; men jeg kan ikke undlade at gøre opmærksom paa, at det er en aldeles ubeløbet Paastand, at under nogenlunde Forsamling en Lov, blot fordi den var kommen ud paa anordningsmæssig Waade, ikke derfor skulle kunne anses for provisorisk og ikke virkelig skulle kunne forelægges en tilkomende Forsamling, der ligeledes paa anordningsmæssig Waade er kommen sammen, til Udværelse. Og saa under vor tidligere Forsamling have vi hørt Gensigelser paa, at provisoriske Love, som, efterat være udfærdige paa anordningsmæssig Waade, alt være i Kraft, ere bleve forelagt Stænderne til Udværelse; jeg skal blot erindre, at den provisorisk Anordning af 14de April 1842 blev forelagt de Stænderforvaltninger, som senere traaede sammen, skønt allerede denne Anordning ifølge sin Natur maatte være traaet i Kraft. Her er vistnok Tale om en Lov, som naar den engang var bleven sat i Kraft, ikke ganske vilde have kunnet være tilintetgjort i sine Virkninger, fordi disse ifølge dets Natur tildeels kunde have været irremparable; men naar Umstændighederne nu have siet sig saaledes, at den ikke engang er traaet i Kraft, da ønsker jeg dette, som alt bemærket, for en lovfærdig Ansvarlighed, der maa gjøre det saameget mere usædvanligt, at Lovens forelægges Rigsdagsforvaltningen til Udværelse.

Grundtvig: Den foregaaende Tale har alt bemærket, at det ved Forordningen af 23de Septbr. d. A. rigsligst er sagt, der udtager den fra Gaaen af de sædvanlige provisoriske Forordninger,